

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 martie

Seria I, Anul XXIX, Nr. 9 (342), 2022

RUGĂCIUNE PENTRU PACE ÎN UCRAINA

Din sumar:

Mesajul PF Cardinl Lucian Mureșan adresat Arhiepiscopului de Kiev - pag. 2;

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Memento Iosif Vulcan - pag. 9-10; Război și pace - *recidivus* - pag. 12-13;

Conceptul de sinodalitate în lumina Sfintei Scripturi - pag. 16-17.

Mesajul PF Cardinal Lucian Mureșan adresat Arhiepiscopului Major de Kiev

Preafericirea Voastră,

Urmărim cu multă îngrijorare situația dramatică din Ucraina și războiul care a lovit țara Voastră. Cu inima plină de tristețe, Vă asigurăm de apropierea noastră prin rugăciune în acest moment tragic pentru poporul ucrainean.

Răspundem și noi la apelul Sfântului Părinte Papa Francisc de la audiența generală de miercuri, 23 februarie 2022, care a îndemnat la pace în Ucraina și a invitat credincioșii să se unească într-o zi de post și rugăciune pentru pace, miercurea viitoare, 2 martie 2022.

În acest sens, am anunțat în Biserica noastră Greco-Catolică Română zi de rugăciune și post, în aceeași zi, cerându-I Lui Dumnezeu darul păcii în Ucraina.

În timp ce invocăm de la Domnul Cel Atotputernic, prin mijlocirea Preasfintei Fecioare și a Fericiților episcopi martiri greco-catolici, darul păcii și al libertății în Patria vecină, profit de această ocazie pentru a Vă transmite gândurile mele cele mai distinse.

Preafericirii Voastre,

În Cristos,

† **Lucian Cardinal MUREȘAN**
Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite
cu Roma, Greco-Catolică

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it;

Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin "Sfânta Tereza"

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Scrisoarea Preasfinției Sale Virgil Bercea cu privire la Recensământ, 2022

Preacucernici Părinți,

Iubiți credincioși,

Marti, 1 Februarie 2022, a debutat recensământul populației și al locuințelor de pe teritoriul României.

Scopul recensământului este acela de a se obține date statistice, reale și corecte privind numărul și distribuția teritorială a populației, a structurilor demografice și socio-economice, precum și datele referitoare la gospodăriile populației rezidente pe teritoriul țării.

Acest act de civism trebuie abordat cu o foarte mare responsabilitate și datorie de conștiință de către întregul popor al lui Dumnezeu, preoți și credincioși.

Recensământul populației și locuințelor se va desfășura în trei etape:

1 februarie – 13 martie 2022: Preluare date din surse administrative și popularea bazei de date RPL2021;

14 martie – 15 mai 2022: Autorecenzare;

16 mai – 17 iulie 2022: Colectare a datelor de către recenzori prin interviuri față în față.

Ținând cont de faptul că recenzarea va avea loc etapizat, este esențială informarea credincioșilor noștri despre toate aceste etape, de invitarea lor de a participa la recensământ și mai ales de declararea identității greco-catolice.

Redarea dimensiunii reale a comunității noastre va fi spre beneficiul Bisericii noastre Greco-Catolice și va contribui la bunul mers al vieții religioase și al activității noastre în viitor.

Facem mențiunea că, potrivit prevederilor legale, recenzorul are obligația de a asigura toate condițiile pentru ca persoanele recenzate să-și poată declara liber apartenența religioasă și de a înregistra religia, fără a face nici un fel de interpretări sau asimilări de denumire.

În Spiritul Domnului Isus Cristos, Calea, Adevărul și Viața, vă îndemn pe toți să vă îndepliniți cu conștiință creștină obligația morală și civică privitoare la un recensământ real și corect.

Cu arhierescă binecuvântare,

† **Virgil BERCEA**
Episcop

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Postul Mare să fie și pentru noi timp de pustiu

6.03.2022

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Evangelhia liturgiei de astăzi, prima duminică din Postul Mare, ne duce în pustiu, unde Isus este condus de Duhul Sfânt, timp de patruzeci de zile, pentru a fi ispitit de diavol (cf. Lc 4,1-13). Și Isus a fost ispitit de diavol și ne însoțește, pe fiecare dintre noi, în ispitele noastre. Pustiul simbolizează lupta împotriva seducțiilor răului, pentru a învăța să se aleagă libertatea adevărată. De fapt, Isus trăiește experiența pustiului chiar înainte de a începe misiunea Sa publică. Tocmai prin acea luptă spirituală El afirmă cu hotărâre ce fel de Mesia intenționează să fie. Nu un Mesia așa, ci așa: așa spune că tocmai aceasta este declarația identității mesianice a lui Isus, a căii mesianice a lui Isus. „Eu sunt Mesia, dar pe acest drum”. Așadar, să privim de aproape ispitele împotriva cărora luptă. (...)

Însă Isus se opune în mod învingător atracțiilor răului. Cum face aceasta? Răspunzând ispitelor cu Cuvântul lui Dumnezeu, care spune să nu se profite, să nu fie folosit Dumnezeu, ceilalți și lucrurile pentru sine înșiși, să nu se exploateze propria poziție pentru a obține privilegii. Pentru că fericirea și libertatea adevărată nu se află în avere, ci în împărtășire; nu în a profita de ceilalți, ci în a-i iubi; nu în obsesia puterii, ci în bucuria slujirii. Frați și surori, aceste ispite ne însoțesc și pe noi pe drumul vieții. Trebuie să veghem, să nu ne înspăimântăm – se întâmplă tuturor – și să veghem, pentru că adesea se prezintă sub o aparentă formă de bine. De fapt, diavolul, care este viclean, folosește mereu înșelătoria. A voit să îl facă pe Isus să creadă că propunerile Sale erau utile pentru a demonstra că era cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Și așa vrea să sublinieze un lucru. Isus nu dialoghează cu diavolul: Isus n-a dialogat niciodată cu diavolul. Ori l-a alungat, atunci când îi vindeca pe cei posedați de diavol, ori în acest caz, trebuind să răspundă, face aceasta cu cuvântul lui Dumnezeu. Frați și surori, să nu intrăm niciodată în dialog cu diavolul: este mai viclean decât noi. Niciodată! Să fim agățați de Cuvântul lui Dumnezeu ca și Isus și maxim să răspundem mereu cu cuvântul lui Dumnezeu. Și pe acest drum nu vom greși.

Așa face diavolul cu noi: vine adesea „cu ochi dulci”, „cu fața angelică”; știa chiar să se travestească în motivații sacre, aparent religioase! Dacă cedăm lingușirilor sale, ajungem ca să îi justificăm falsitatea noastră, mascând-o cu intenții bune. De exemplu, de câte ori nu am auzit asta: „Am făcut afaceri strănie, dar i-am ajutat pe săraci”; „am profitat de rolul meu – de politician, de guvernant, de preot, de Episcop -, dar și în scop de bine”; „am cedat instinctelor mele, dar în fond nu am făcut rău nimănui”, aceste justificări, și așa mai departe, una după alta. Vă rog: cu răul, fără com-

promisuri! Cu diavolul, fără dialog! Cu ispita nu trebuie dialogat, nu trebuie căzut în acel somn al conștiinței care ne face să spunem: „Dar, în fond nu este grav, toți fac așa!” Să privim la Isus, care nu caută aranjamente, nu face acorduri cu răul. Diavolului îi opune cuvântul lui Dumnezeu, care este mai puternic decât diavolul, și astfel învinge ispitele.

Acest timp al Postului Mare să fie și pentru noi timp de pustiu. Să ne luăm spații de tăcere și de rugăciune – un pic, ne va face bine; în aceste spații să ne oprim și să privim ceea ce se agită în inima noastră, adevărul nostru interior, ceea ce noi știm că nu poate să fie justificat. (...) Să cerem Sfintei Fecioare să ne însoțească în pustiul Postului Mare și să ajute drumul nostru de convertire.

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

În Ucraina curg râuri de sânge și de lacrimi. Nu este vorba numai de o operațiune militară, ci de război, care seamănă moarte, distrugere și mizerie. Victimele sunt tot mai numeroase, precum și persoanele care fug, în special mame și copii. În acea țară martirizată crește în mod dramatic din oră în oră necesitatea de asistență umanitară. Adresez apelul meu insistent pentru ca să se asigure cu adevărat coridoare umanitare și să fie garantat și facilitat accesul ajutoarelor la zonele asediate, pentru a oferi ajutor vital fraților noștri și surorilor noastre oprimați de bombe și de frică.

Mulțumesc tuturor celor care îi primesc pe refugiați. Mai ales implor ca să înceteze atacurile armate și să prevaleze negocierea – și să prevaleze și bunul simț. Și să se respecte din nou dreptul internațional! Și așa vrea să mulțumesc și jurnaliștilor care pentru a garanta informarea își pun în pericol propria viață. Mulțumesc, frați și surori, pentru această slujire a voastră! O slujire care ne permite să fim aproape de drama acelei populații și ne permite să evaluăm cruzimea unui război. Mulțumesc, frați și surori. Să ne rugăm împreună pentru Ucraina: aici în față avem steagurile sale. Să o rugăm împreună, ca frați, pe Sfânta Fecioară Maria Regina Ucrainei. Bucură-te Marie...

Sfântul Scaun este dispus să facă totul, să fie în slujire pentru această pace. În aceste zile, au mers în Ucraina doi Cardinali, pentru a sluji poporul, pentru a ajuta. Cardinalul Krajewski, elemoziner, pentru a duce ajutoare celor nevoiași, și Cardinalul Czerny, prefect ad interim al Dicasterului pentru Slujirea Dezvoltării Umane Integrale. Această prezență a celor doi Cardinali acolo este prezența nu doar a Papei, ci a întregului popor creștin care vrea să se apropie și să spună: „Războiul este o nebunie! Opriți-vă, vă rog! Priviți această cruzime!”

Mihaela CABA-MADARASI

Farul de Lumină

Din dorința de a avea propria revistă pentru a publica tot ceea ce era transmis până atunci în Biserica prin circulare, pentru cultivarea sufletească a preoților și a mirenilor, Fericitul episcop Valeriu Traian Frențiu a instituit în Eparhia de Oradea Mare revista *Vestitorul* ca organ religios și revistă culturală religioasă. Aceasta vedea lumina tiparului întâia oară pe 1 ianuarie 1925.

Marcată de semnele timpurilor, publicația a fost pentru o lungă perioadă de timp cenzurată de sistemul comunist, urmând ca din 1997 să continue tradiția unei publicații eparhiale lunare. În prezent, revista *Vestitorul* ajunge în casele dumneavoastră lună de lună, din dorința Preasfințitului Virgil Bercea și bunăvoința implicării unei echipe redacționale care a ținut, cu orice preț, să ducă mai departe această publicație – patrimoniu cultural, spiritual și istoric al Eparhiei noastre.

Întâmpinând provocările apărute, din punct de vedere social și tehnologic, revista s-a adaptat pe parcurs tendințelor din domeniul presei scrise. A suferit modificări, dar a rămas de fiecare dată un „far de Lumină”. În acest sens, am stat de vorbă cu **pr. Olimpiu Todorean**, redactor coordonator *Vestitorul* de aproape trei decenii:

Părinte Olimpiu, cum descrieți evoluția revistei creștine *Vestitorul* de la refondare până astăzi și ce a presupus acest parcurs?

Era în vara lui 1997 când am fost anunțat de intențiile P.S.S. Sale Virgil Bercea de a prelua, în totalitate, ca tehnoredactor, revista eparhială, apoi ca redactor coordonator. Deși nu a fost o încântare propunerea Prea Sfinției Sale, mi-am cercetat impresiile cu o dureroasă grijă. Mă sileam să-mi acidulez spiritul critic. Aveam senzația că nu mi se potrivește, mai ales că nu aveam prea multă experiență și nici studii de specialitate în acest domeniu sau că eram prea tânăr pentru așa ceva. Și totuși, animat de gândul că atunci când ambiția și determinarea întâlnesc un caracter puternic, toate reunite în aceeași persoană, performanța nu are încotro și trebuie să-și facă apariția, chiar dacă e vorba de o persoană tânără. Până la urmă nu contează vârsta când

există motivația.

Am așteptat cu nerăbdare primul număr tehnoredactat în întregime de mine, în 1998. Când l-am văzut scos de sub tipar... o dezamăgire și o tristețe mi-a cuprins sufletul! PSS Virgil m-a încurajat să merg mai departe. Așa am și făcut deși am rămas cu gândul la acel prim număr mult timp.

Eram atât de dezamăgit încât voiam la un moment dat să renunț. Scăzuse sensibil și numărul cititorilor pentru că până atunci revista era critică cu privire la frații ortodocși, iar de când o preluasem am căutat să aibă un caracter inovator și să promoveze dialogul, pacea și liniștea imprimată de păstoria PSS Virgil Bercea. De atunci apare în fiecare lună și se bucură de sute de cititori. Revista *Vestitorul* este o adevărată hrană spirituală și, de ce nu, o lecție de viață.

Care este în prezent importanța acestei publicații la nivel eparhial, amintindu-ne că se dorește a fi o revistă care „va lumina mințile, va împrăștia nedumeririle și prejudițiile, va întări inimile...” (Fericitul episcop Valeriu Traian Frențiu)?

Textele cuprinse în paginile revistei *Vestitorul* reanimează trăirea celor care scriu sau a celor care citesc, a celor care au crescut în biserică, când sacralitatea supremația deplină în propria-i existență. Acest mănunchi de creații sau de texte pe care le publicăm lună de lună „reașează-n ființă”, cum zicea Artur Silvestri, taina timpului nemărginit.

Am dorit ca *Vestitorul* să fie o simfonie dedicată sufletului, credincioșilor, exprimată prin voci distincte, fiindcă în fiecare cititor sau scriitor, deopotrivă, sălășluiește o doctrină proprie despre Biserică în care s-a născut și din care face parte. Mai mult, am vrut ca fiecare să găsească în revistă ceva care să i se potrivească.

Revista *Vestitorul* este o revistă de cultură creștină, dar mai degrabă un fel de lacrimă a lui Dumnezeu trimisă printr-un înger, pentru ca aceasta să adune visuri și să le arate cititorilor, cu mândrie preaplecată, cu picături

(continuare în pag. 5)

„*Vestitorul* va fi zala de legătură între centru și periferii, farul de lumină pentru toți, organul de unire și concentrare al tuturor, cler și mireni; va fi arena unde își va putea aduce fie cine tributul la consolidarea, întărirea și propășirea noastră religioasă. El va deștepta râvnă în preot și în mirean deopotrivă. În preot: ca să-și aducă aminte de chemarea sa sfântă; în mirean: să-și iubească legea sa; în preot: să-și intensifice pastorația sa; în mirean: să-și trăiască legea sa. [Revista] «*Vestitorul*» va năzui nu numai să facă cunoscute și să introducă metoadele de activitatea pastorală aplicate în aceea Biserică a Apusului, ci el va predica și va apăra și alipirea neclintită către religia Romei eterne, cu care trăim și murim. *Vestitorul* va fi călăuză sinceră și credincioasă pentru toți cei care doresc să cunoască adevărul neprihănit. Va fi un organ de popularizare a științelor religioase. Va lumina mințile; va împrăștia nedumeririle și prejudițiile, va întări inimile...” scria Fericitul episcop martir Valeriu Traian Frențiu, în deschiderea primului număr al revistei, din 1 ianuarie 1925 («*Vestitorul*» 1 (1925) 1, Biblioteca Central Universitară din Cluj-Napoca).

(urmare din pag. 4)

de frumos în cuvinte și mai ales cu sinceritate. Cei mai mulți dintre autori știu cum respiră florile din silabe și care este poarta prin care trebuie să treci într-un dincolo pentru a primi un al doilea botez al hârtiei și al unei stele ce poate fi o broșură, o carte sau un buchet mic.

De 25 de ani simt parfumul emanat de conținutul paginilor acestei reviste pe care o conduc, un parfum plin de spiritualitate ce a dominat de-a lungul timpului adevărate creații literare emenate din vestirea cuvintelor, cuvinte ce nu vor seca niciodată. Ea își urmează drumul început acum 97 de ani și reînceput în urmă cu 30 ani, când a fost relansată, și de când la ea aderă zeci de iu-

Anul II. Apare în format A5, are 16 pagini, se schimbă antetul, apare color, pe prima bară scrie Editat de Episcopia Română Unită din Oradea și apare ca Revistă de spiritualitate și cultură creștină;

Anul III. Alte schimbări. Format A5, color, doar că apare ca **Revistă lunară de spiritualitate și cultură creștină**;

Anul IV. Alte schimbări. Format A4, 12 pagini alb negru, și apare ca **Revistă lunară de cultură creștină**. Din acest an pe partea de jos a primei coperte apare cuprinsul revistei;

Anul VI. Se inversează textul din antet și apare

bitori de adevăr și de frumos care i-au devenit prieteni.

În acești ani în care, lună de lună, ați avut grijă ca această publicație să vadă lumina tiparului, ce provocări a întâmpinat revista creștină și care este noul ei format astăzi?

„Modestele rânduri ce le aveți în față, cu ocazia comemorării Ep. Dr. Ioan Suciu și a celorlalți episcopi martiri, doresc să fie o punte de trecere de la zestrea literaturii religioase, a cărei acumulare rodnică a fost întreruptă în 1948, la o nouă producție de articole și versuri cu caracter religios menite să fie merinde pentru viața spirituală și îmbogățirea culturală a neamului. Rugăm pe bunul Dumnezeu să binecuvânteze pe cei care vor colabora la editarea acestui început de mare valoare” (Episcop Vasile Hossu): cu aceste cuvinte reapărea primul număr al revistei **Vestitorul**, la 53 de ani de la suspendare. Se numea **Vestitorul Unirii**, editat de Episcopia Română Unită din Oradea. Era numit **Foaie de spiritualitate și cultură creștină**. A apărut în format A5, alb-negru și avea 4 pagini, apoi 8 și mai apoi 12. Exemplarul era gratuit.

color câteva numere;

Anul VIII. Are 20 de pagini, până azi, inclusiv coperta;

Anul IX. Începe colaborarea cu scriitor **Ioan F. Pop** cu care propunem revenirea la vechea denumire a revistei, și anume **Vestitorul**, și se reasează în ordine firească textele din antetul paginii. Începând cu acest număr pe copertă apare doar o imagine și cuprinsul revistei;

Din al **XIII-lea** an revista apare cu coperta cartonată. De atunci și până în prezent nu au mai fost schimbări majore în formatul revistei **Vestitorul**.

Din anul al **XVII-lea**, revista apare și în format digital, pdf., color, pe pagina web a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea (www.egco.ro).

O perioadă scurtă de timp a apărut suplimentul **Suflet curat**, editat de tinerii de la Mănăstirea „Maica Domnului”, distribuit împreună cu revista.

Seminarium varadiensis apare ca supliment al revistei Vestitorul, până în anul 2019. A fost realizat de

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Cenzurat:
Anul L. 15 Aprilie 1925. No. 8.

VESTITORUL

Organ al Eparhiei române unite de Oradea-Mare și revistă de cultură religioasă.

Redacția și Administrația: Oradea-Mare, Parcul Ștefan Cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni.	Abonament: Pe un an ..... 120 Lei. Exemplarul ..... 5 Lei.
---	--------------------------------------	--

PARTEA NEOFICIALĂ

AVEM SCRIPTURĂ!

Din marinită preabilității noastre Arhiepiscop și Săpân, Dr. Valeriu Traian Frențiu avem de Paști un cadou de oală care nici că se putea mai prețios: „NOUL TESTAMENT al Domnului nostru Isus Hristos, scos pe înțelesul tuturor de canonul Dr. Ioan Bălan, cu binecuvântarea Episcopului român unit al Orșiei”. O ediție dragășă, în format 16° de buzunar, hârtie fină, caractere frumoase, legibile ușor.

Cartea cuprinde afară de o scurtă pre-cuadrare a autorului, toate cărțile canonice ale Noului Testament, împărțite pe două coloane, cu versete distincte. Are indicate și locurile paralele; foarte puține și foarte scurte note explicative. Indicele real dela urmă va face bune serotii, ar trebui însă să fie mai detaliat și mai controlat; d. ex. locurile citate la „Căsa arie” nu toate vorbesc de căsătorie etc.

Tipografia românească cu toate micile greșeli comise din cauza grabei prea mari și a neatenției, (vezi d. ex. inscripția la pagina 255 Marcu în loc de Luca; 1 Timot 6, 11 virgulă după „omul lui”, etc.) a produs un lucru frumos și vrednic de toată lauda.

Rămâne ceri, că dintre toate evenimentele ce s-au succedat în ultimele decenii în

de-al nostru să strălucească Sfânta Scriptură. Cuvântul Domnului să nu lipsească din casa nici unui creștin. Din numărul ce-ți vești plasă între credincioșii D-voastre, se va vedea Zelul Dv. religioș. Să veștiți în biserici în ziua de Paști marea bucurie, că avem Scriptură. Comandele se pot face la Episcopia română unită din Oradea-Mare sau la Redacția noastră.

INVIERE.

Sufletele oamenilor de azi și de todeauna, sunt imense pustiri arse de soarele dogoritor al patimilor nestăpânite, și sufletele acestea sunt băntuite, în mod diabolic de o sece chinătoare; — și oamenii, înnebuniți de această sete inexorabilă, aleargă pe la bube și la oraci, să-și ostămpere selea nebună; folosesc tot felul de beuturi îmbălbătoare: ură, sensualism, mărire, avere, plăcere; până în fund galesc păharul voluptății, ce le înțește selea și mai amar, și le mărește la înfinit pustul sufletului lor.

Suflete nenorocite, pustiri imense nestăpânite apă vă trebuie! Căci numai apa poate să vă răcorească, numai apa poate să vă stabilizească nisipul dogoritor și ucigaș al

Seminarul Teologic Greco-Catolic Sfinții Trei Ierarhi, Oradea și s-a distribuit împreună cu revista.

Flori de crin, editat de Vicariatul Silvaniei, a apărut trimestrial cu binecuvântarea PSS Episcop Dr. Virgil Bercea ca supliment al revistei eparhiale.

Dar, în curând, va avea loc o schimbare esențială. Încă din această lună se dorește să se aducă o renaștere, o îmbogățire esențială. Prin urmare, s-a decis ca în fiecare număr să se introducă câteva caracteristici noi: **poezie, muzică, credință și cultură; cultură și ecologie; artă și credință, caritate și credință; comunicare și informare precum și o prezență mai vizibilă a tinerilor, a preoților și persoanelor consacrate.**

Cât de importantă este implicarea preoților și a persoanelor consacrate în viața revistei Vestitorul?

„Vă rog așadar să citiți această revistă regulat și să colaborați la ea, ca așa să putem începe o viață nouă sufletească, urmând Mântuitorului nostru Isus Cristos întru toate.....” cu acest apel către toți cititorii, mai întâi preoții și persoane consacrate, apoi laici, se lansa în anul Jubiliar și Sfânt, 1925, revista **Vestitorul**.

Preoții, persoanele consacrate dar și seminariștii care se pregătesc pentru slujirea preoțească trebuie să fie pregătiți pentru noile nevoi ale oamenilor de azi. Ei trebuie să știe a se exprima în așa fel încât oamenii de azi să înțeleagă mesajul pe care ei îl transmit.

Art. 106 în „**Linii directoare pentru formarea viitorilor preoți cu privire la instrumentele comunicării sociale**”, Roma, 1986, Congregația pentru Educația Catolică, se spune: „*Episcopii și preoții, religioși și laicii, toate persoanele care reprezintă într-un fel Biserica, sunt din ce în ce mai mult invitați să colaboreze cu presa.* Și art.110 continuă: *În contextul*

sarcinilor care le revin, episcopii și preoții, religioși și asociații de mireni, trebuie să își aducă contribuția în această lucrare de formare creștină, fără a ignora aspectul social. De aceea, este indicat ca ei să fie primii care învață și se mențin la curent în acest sector, dobândind o anumită familiaritate cu acesta, chiar și cu utilizarea directă a mijloacelor de comunicare socială, întâlnirea cu comunicatorii, schimbul de experiențe și rezultate cu ei”.

Prin urmare, invităm preoții și persoanele consacrate nu să fie doar cititori fideli, ci să colaboreze în mod activ la propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu și a culturii creștine, în paginile revistei noastre!

Cum va fi marcată aniversarea din acest an (2022) a revistei creștine Vestitorul la Oradea?

Fiecare prăznuire poartă în ea adevărul că nu poți face nimic fără jertfă și muncă. Orice biruință poartă în ea o lacrimă, uneori uitată, a celor ce au dat totul pentru bucuria sufletului nostru.

După un drum lung e vreme de o binemeritată odihnă, când stăm la sfat cu noi înșine. Undeva, cândva, cineva a avut o idee publicistică, și cultural-religioasă, zămisind, ca o punte peste ani o revistă curajoasă și originală, un suport pe hârtie a visurilor și emoțiilor unor ostenitori întru cuvânt cu sinceră simplitate și ne-spūsă profunzime, ca și trudnicul ogorului de la care acela așteaptă împlinirea visării de rod. Iar acea idee a îndrăznețului a înmugurit în **Vestitorul**.

Iată că s-au scurs printre neputințe și prejudecăți **30 ani și 340 de ediții. Vestitorul** s-a dovedit o revistă viabilă și spornică întru mai binele spiritualității Eparhiei de Oradea.

Vă mulțumim!

Laura STOICA

Reflecții și interogații pe marginea unui simpozion - *Sacerdozio* - organizat sub egida Centrului de cercetări și de antropologie de la Vatican

În perioada 17-19 februarie 2022 am participat la Roma, în Aula Paul al VI-lea, la o Conferință despre rolul și locul preotului în lumea de azi, intitulată „Pentru o teologie fundamentală a preoției”, care ținând cont de diferitele evoluții istorice în raport cu procesul de secularizarea a lumii moderne ne-a stârnit câteva reflecții istorice.

Este unanim recunoscut faptul că epocile reformărilor consistente din istoria modernă a Bisericii Catolice au răspuns unei presiuni morale și sociale ale comunităților și au fost însoțite de ample și vii dezbateri, de cele mai multe ori, alimentate de polemicele din sânul Bisericii Catolice și mai ales de contestațiile la care a fost supusă aceasta în fața paradigmei secularizante. Așa s-a întâmplat pe vremea Contrareforme și a Iluminismului (sec. XVII-XVIII), urmate de consistentul efort de modernizare al papei Pius al IX-lea, premergător și în timpul Conciliului Vatican I (1868, 1869-1870), pentru a culmina apoi cu viziunea avangardista a papei Ioan al XXIII-lea, care a impus modernizarea fără precedent a Bisericii Catolice din timpul și de după Conciliul Vatican II (1959, 1962-1965), prin efortul papei Paul al VI-lea.

Esența dezbaterii și ceea ce leagă toate aceste episoade sunt discuțiile referitoare la rolul preotului în biserică, cel de îndrumător-călăuză-pastor, de părinte-învățător-judecător; dar și de misiunea sa în comunitate, unde este chemat să o păstorească, să o *shujească*, un rol ce are drept coloane constitutive iubirea-iertarea-acceptarea-toleranța. De altfel, această problematică a constituit punctul central, des invocat și în timpul vizitei papei Francisc în România, desfășurată în 2019, sub sloganul „Să mergem împreună”.

Dincolo de orice prejudecată sau partizanat, într-o lume, orice s-ar zice, perfectibilă și datorită vocației și străduinței Bisericii, în cadrul simpozionului,

desfășurat zilele trecute la Roma, discuțiile s-au concentrat asupra pledoariei pentru întoarcerea la sursele genuine ale Bisericii din primele secole. În esență, a fost un îndemn la revalorizarea realităților ecleziastice dinaintea evoluțiilor locale ale bisericilor Apusului, care pot oferi argumente, fără a selecta partizan din patristică o poziție sau o alta, tocmai pentru a reinventa locul preotului în biserică și comunitate și nu deasupra acestora. Acesta a fost mesajul pe care l-a transmis în conferința Sa, papa Francisc (17 februarie), cu atât mai mult cu cât și „ecumenicii pariază pe problema preoției” (cardinalul Kurt Koch) ca replică la dubla presiune a evoluției procesului de secularizare și a provocărilor Islamului. Alte aspecte nuanțat discutate au fost cele legate de aportul familiei și al femeii în comunitate și Biserică; desigur, stringenta și presanta problematică a celibatului vs căsătoria preoților nu au fost nici ele deloc ocolite.

Simpozionul a fost așadar, prilejul unor reflecții și interogații profunde care continuă să ne stăruie în minte. Ne putem întreba, de pildă: ar putea Biserica Unite cu Roma oferi unele soluții pentru reformarea Bisericii Catolice de rit latin? Cum am putea lucra *împreună* la cele două mari provocări, cu care se confruntă azi programul reformator: sinodalitatea și căsătoria? Probează Biserica noastră, greco-catolică statutul de Biserică punte de legătură sau cea de stâncă, de obstacol între cei „doi plămâni ai Creștinătății”, așa cum numea papa Ioan Paul al II-lea, Ortodoxia și Catholicismul?!

Prin ce anume?

Un posibil răspuns poate fi dat de poziția neechivocă, neezitantă pe care a adoptat-o de-a lungul epocii moderne privitoare la valorile comune prin care Biserica greco-catolică a făcut legătura între Orient și

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Occident; prin practica și experiența preoției, prin felul în care a contribuit la construirea identităților culturale, modernizatoare și prin implementarea valorilor și chiar a instituțiilor (capitlu) occidentale în Răsăritul continentului, fără a renunța însă la tradițiile, disciplina și instituțiile specifice bisericii răsăritene (protopop, sinod). Această atitudine a fost probată încă de la început, din momentul perfectării Unirii religioase a românilor (1697-1701), continuată cu perseverență în toată evoluția Bisericii noastre și demonstrată în timpul perioadei comuniste (1948-1989) „până la spânzurătoare”, confirmând parcă ceea ce anticipase vizionar episcopul Iuliu Hossu, încă din octombrie 1918.

Exemplu de actualitate și unul dintre cele mai elocvente din istoria Bisericii noastre a fost cel referitor la dezbaterile în problema cauzelor matrimoniale (căsătoria preoților). De pildă, în cadrul amplului proces de aprobare a decretelor sinodale din 1872, timp de un deceniu (1872 -1881), în perioada premergătoare elaborării codului bisericilor orientale, la Roma, ierarhii Blajului (Alexandru Șterca Șuluțiu și Ioan Vancea) au purtat o amplă corespondență cu Scaunul Apostolic roman, tocmai pentru a prezenta și nuanța evoluția, tradiția și specificul răsăritean al catolicismului din Transilvania. Atunci, Scaunul pontifical își propunea redactarea unor decrete sinodale valabile pentru românii uniți, dar care să constituie un model pentru redactarea dreptului canonic și în cazul celorlalți greco-catolici din Imperiul austriac, chiar și în cazul maroniților de rit oriental.

Cât de utile ar fi experiența, particularitățile canonice și istorice ale acestor Biserici orientale în raportul dintre centrul și periferia lumii catolice, răspunzând la valorile perene ale creștinismului universal, ținând cont de aportul și atitudinea incluzivă a Bisericii Catolice, de vocația ei universală. Pot oferi aceste biserici, împreună, soluții la problemele de globalizare ale lumii imediate?! Ce loc ar avea și ce rol ar juca Bisericele

răsăritene unite cu Roma în actuala configurație politică?! Conștientizăm noi oare atuurile datorate specificului nostru?! Cum le valorizăm și valorificăm?!

Aceste întrebări nu constituie nicidecum niște teoretizări la provocările problemelor teologice contemporane, ci sunt interogările unui istoric atent la evoluția și felul în care Biserica a construit o modernitate civilizatoare, de care societatea românească are nevoie acum, mai mult ca oricând.

Din zestrea noastră patrimonială locală, ce putem oferi noi universalității Bisericii, cum putem noi furniza soluții? Răspunsul ar trebui căutat în evoluția frământată a Bisericii Române Unite, vreme de peste trei veacuri, dar mai ales în martiriul acesteia, când parafrazându-l pe episcopul Iuliu Hossu, *credința noastră a devenit viața noastră*.

Desigur, toate aceste întrebări și gânduri se doresc a fi o invitație la o introspecție serioasă, sistematică, care să implice o regândire și o re poziționare a rolului Bisericii Greco-Catolice în raport cu Biserica Catolică și cu Biserica Ortodoxă, asumând și conștientizând utilitatea noastră ca vas comunicant, ce ilustrează o evoluție locală, națională, dar care poate contribui la consolidarea în chip modernizator a Bisericii, în comunitățile tot mai indiferente la sacru de peste tot din lume.

Ioan F. POP

Memento Iosif Vulcan

Iosif Vulcan – de la nașterea căruia se împlinesc, la 31 martie a.c., 181 de ani - a fost una dintre personalitățile remarcabile ale spiritualității românești din vremea sa, practicînd un activism cultural în care s-a angajat total, cu o consecvență rar întîlnită în mediul scriitoricesc. Spirit iluminist și înflăcărat promotor literar, acesta a contrapus vicisitudinilor istorice redutele apărării limbii și ale creativității în diverse registre spirituale. De numele lui sînt legate mai ales două mari înfăptuiri care au marcat în moduri diferite evoluția ulterioară a întregii literaturi române: întemeierea revistei *Familia* și debutul lui Mihai Eminescu în paginile acesteia. La care se mai pot adăuga, printre alte activități colaterale, și preocuparea pentru constituirea unui teatru de expresie românească în Transilvania, unul care să pătrundă în toate straturile sociale, dar și interesul pentru culegerea și valorificarea folclorului autohton.

Așa după cum se știe, Iosif Vulcan, care provenea dintr-o veche familie greco-catolică, fiind nepotul de unchi al Episcopului Samuil Vulcan, pe lîngă meritul de a fi fondat, în anul 1865, la Pesta, revista *Familia*, una dintre cele mai longevive reviste românești, este și cel care a deschis cu generozitate, un a mai tîrziu, în 1866, poarta literaturii pentru debutul lui Mihail Eminovici, un tînar *privatist* de numai șaisprezece ani, aflat la Cernăuți, prilej cu care îi schimbă numele în Mihai Eminescu. Fără nici un fel de reticență, acesta acceptă noul nume, semnîndu-și poeziile ulterioare în acord cu propunerea vulcaniană. Nu faptul că i-a schimbat numele – dincolo de controversele generate de proveniență – a fost determinant în evoluția sa, ci acela de a-l fi debutat cu generozitate și entuziasm, aspect care i-a modificat cu adevărat perspectiva destinului său literar. Eminovici sau Eminescu, el ar fi rămas, în oricare ipostază, poetul care a transgresat aceste denotațiuni, ridicîndu-le la statutul ineluctabil al genialității. Pe această mică poartă vulcaniană pășește în literatura română, cu poemul *De-aș avea*, cel care avea să fie numit *lucrașul* poeziei românești. Faptul în sine poate părea unul minor, dar, în realitate, este cel care a schimbat evoluția ulterioară a întregii literaturi române, prin raportarea directă sau indirectă la scrisul eminescian. De fapt, doi tineri, unul de douăzeci și patru de ani – Vulcan, altul de șaisprezece – Eminescu, au pus bazele unei schimbări înnoitoare a întregului climat literar, care va urma cu totul o altă turnură evolutivă. Eminescu rămîne paradigma autoritară a literaturii noastre, cel care a dat limbajului poetic o nouă dimensiune. Iar acest fapt nu poate fi separat total de primul său pas literar. Probabil că oriunde și oricînd ar fi debutat, Eminescu rămîne tot Eminescu. Doar că noi îl știm, cum îl știm, pe Eminescu debutat de Vulcan.

În perioada ideologiei totalitare comitea o dublă

blasfemie cel care spunea că Mihai Eminescu a debutat în în revista *Familia*, care apărea în Imperiul Habsburgic, la Pesta, fiind publicat de un greco-catolic. De fapt, debutul lui Eminescu în literatura română rămîne cea mai mare faptă publicistică a unui greco-catolic – deși Iosif Vulcan nu făcea paradă de greco-catolicismul său - și al unui conducător de revistă, căci ce poate fi mai important și mai onorant decît să îl debutezi în propria publicație pe cel mai valoros poet și scriitor român. Întrebarea de ce a ales tînarul poet - aflat în acea perioadă în biblioteca „profesorului său de suflet”, Aron Pumnul - revista lui Iosif Vulcan, își găsește explicația în cartea dedicată vieții acestuia de către George Călinescu. „Eminescu își așternu pe curat poeziile ce i se păruseră mai desăvîrșite, cu gîndul să le trimeată la vreo revistă. Dintre cele care se aflau în Biblioteca gimnaziștilor, *Familia* lui Vulcan din Pesta trezea mai mult curaj. (...) Dacă mai adăugăm că magazinul avea și o «Poștă a redacției», în care un porumbel cu un plic sigilat în cioc aducea în fiecare număr răspunsuri blînde debutanților, înțelegem de ce tînarul Mihai Eminovici a ales această revistă pentru a-și încerca norocul”. Debutul eminescian din revista *Familia*, datorat acestuia, demonstrează că generozitatea în cultură poate fi uneori genială. Căci nu de intuiția valorii viitorului poet putem vorbi cu adevărat în acest caz, ci mai mult de o *prospecțiune* a generozității. Generozitate manifestată inițial chiar prin întemeierea revistei, care era o revistă privată, destinată păstrării limbii și culturii române în spațiul transilvan, cu deschideri spre întreaga românităte, dar și spre universalitate, context în care întemeietorul ei era considerat „unul din predicatorii unității culturale”,

(continuare în pag. 10)

Instalarea noului preot în Parohia „Sfinții Petru și Pavel” Cehei-Pustă-Șimleu

Duminică, 27 februarie 2022, Pr. Vicar Foraneu Țurcaș Gheorghe, Pr. Protopop Nicolae Bodea, Pr. Ardelean Vasile-Mircea și Pr. Ardelean Adrian Constantin, au oficiat împreună Sfânta Liturghie în Parohia Sfinții Petru și Pavel, din localitatea Cehei, care aparține de Protopopiatul Șimleu Silvaniei. Cu acest prilej, a fost instalat noul preot al acestei comunități și anume, Părintele Ardelean Adrian Constantin, noul păstor sufletesc și noul administrator parohial.

Momente de bucurie, încărcate de emoție, s-au derulat duminică, în prezența credincioșilor, din această parohie. Predica a fost ținută de către Pr. Vicar Foraneu Țurcaș Gheorghe, în care a relatat importanța deosebită a mântuirii sufletului cu toate aspectele pozitive și tot ceea ce implică acest drum al nostru, al tuturor spre a ne dobândi viața veșnică.

În încheiere, Pr. Adrian a dat binecuvântarea tuturor celor prezenți la Sfânta Liturghie. După terminarea Sfintei Liturghii, Pr. protopop Nicolae Bodea a dat citire Decretului de numire a preotului Ardelean Adrian Constantin, i-a urat ani binecuvântați și păstorire rodnică. Părintele protopop a mai spus că unii seamănă, alții seceră. Biserica este acel loc în care se seamănă neîncetat și se seceră neîncetat. Totodată aducând mulțumiri și fostului preot paroh Ardelean Vasile-Mircea pentru păstorire, care a format această comunitate, și pe care a păstorit-o și a administrat-o, până în acest moment, dar și pentru întreaga activitate spirituală, întreaga muncă asiduă, pentru implicarea și realizările pe plan administrativ. Părintele vicar foraneu le-a adresat celor doi preoți felicitări și cuvinte alese. Pr. Vasile-Mircea a rostit și dumnealui

cu multă emoție pasajul din Evanghelia după Ioan, cap. 1, v.35-40, care își trimite ucenicii să-L urmeze pe Isus.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, Pr. Adrian a ținut să-și exprime, prin câteva citate, recunoștința, emoția și trăirea unui asemenea moment, mulțumind Bunului Dumnezeu pentru că l-a învrednicit să ajungă în această etapă a vieții sale, Preasfinției Sale Episcop Virgil Bercea pentru încrederea acordată, Părintelui vicar foraneu Gheorghe Țurcaș, Părintelui protopop Nicolae Bodea, Părintelui Ardelean Vasile-Mircea și credincioșilor prezenți la Sfânta Liturghie, încredințându-se și încredințându-i pe fiecare cu familia rugăciunilor sale, de iubire și de frățietate, în vederea slujirii și grijii pastorale a sufletelor acestei parohii. De asemenea mulțumindu-le și enoriașilor pentru primirea caldă cu care l-au primit.

Momentul s-a încheiat cu o agapă.

Gabriela-Mălina ARDELEAN

(urmare din pag. 9)

Memento...

cu o afirmație a lui Nicolae Iorga. În acest caz, de fapt, s-a întâlnit în mod rarism genialitatea în potență cu generozitatea în act. Generozitatea lui mergea mână în mână cu lipsa orgoliului auctorial, situație rar întâlnită printre cei care se îndeletnicesc cu scrisul, indiferent de valorarea acestora. Deși a fost și el scriitor, e drept, unul mai modest, cu încercări în diferite direcții literare – poezie, teatru, proză, istorie literară, instantanee de călătorie, traduceri -, Iosif Vulcan i-a publicat cu benevolență pe cei mai valoroși decât el, oarecum în răspăr cu eterna propensiune românească de a-i marginaliza pe cei mai buni. Așa se face că în revista lui vor publica numele cele mai importante ale vieții literare, dar și unele necunoscute din tot spațiul românesc, într-o emulație pe care numai el era în stare să o producă.

El a încercat să facă o sinteză între spiritul *Școlii ardeleni* și cel al *Junimii*, punându-și toată competența, forța și abilitatea în folosul limbii și națiunii sale. Căci „națiunea e limba întocmai cum limba e națiunea. A

nu-și cultiva limba este egal cu sinuciderea. Valoarea națiunilor se măsoară după starea de cultură în care se află limba lor”, după cum sublinia, cu patos, cărturarul bihorean. Cunoscându-și bine posibilitățile literare, climatul politic și social în care se mișca, Iosif Vulcan caută să adune în jurul său condeie de diverse condiții, fiind însă atent să-și asocieze și numele cele mai prestigioase. Dincolo de revista de care și-a legat numele, de diversitatea operei sale, care viza prioritar culturalizarea mai mult decât estetismul literar, Iosif Vulcan a pus în valoare tot ce avea mai bun cultura și spiritualitatea românească într-un gest de o rară generozitate. Dincolo de pragmatismul său cultural, profund ancorat în datele istorice și sociale ale acelei perioade, Iosif Vulcan a mobilizat, prin intermediul revistei *Familia*, mari rezerve de altruism și generozitate pentru a-și putea duce la bun sfârșit proiectul de suflet al vieții sale – limba și literatura română. În memoria sa merită să ne ridicăm veșnica pălărie a recunoștinței.

Silvia PANTIȘ

Sfântul Iosif

Multe însușiri ale Sfântului Iosif au rămas nedescoperite datorită modestiei și retragerii sale. Evanghelistul Matei îi face o caracterizare scurtă: „Iosif era drept”. Numele lui, tradus din ebraică, înseamnă: belșug, spor, care prevestește, se pare, nu atât bogățiile terestre, ci mai ales comorile de haruri cu care a fost înzestrat.

Ascultarea lui a funcționat la cel mai înalt nivel. Îngeri ai Cerului erau în legătură cu el, erau soli trimiși de Domnul pentru a acționa în situații extreme, unde singur nu găsea explicații. Se pune astfel la dispoziția planurilor divine. Dacă i s-a spus să o ia pe Maria la el, chiar dacă intenționa să o părăsească în ascuns, renunță la planurile sale și o ia acasă. După câtva timp e anunțat în vis să ia Copilul și pe Mama lui și să fugă în Egipt, va fugi în plină noapte, va parcurge un drum lung și greu, apărând pe Isus de tirania lui Irod. După șapte ani, un nou mesaj primit de Sus aduce la Nazaret sfânta Familie.

Iosif, Maria și Isus au format familia perfectă ce a trăit pe pământ. Dacă Sfântul Iosif a fost creat cu asemenea însușiri, pentru a fi tată crescător, să ne imaginăm cum era Mama care l-a purtat în sânul său pe Isus, cea care a venit în lume fără de prihană strămoșească.

Sfântul Iosif, după Fecioara Maria, a trăit cel mai mult în preajma lui Isus. A cunoscut iubirea dumnezeiască, ce se revărsa peste el în cel mai înalt grad posibil. El avea Cerul pe pământ, îl avea în casa lui modestă, îl avea în atelierul de lucru, îl avea mereu în fața ochilor. Conștient fiind că Isus era Fiul lui Dumnezeu, era servitor cuvios, dar își exercita și rolul de tată. El rămânea în umilință, fără a ieși în evidență, fără a aștepta lauda oamenilor. Cu siguranță el a dat dovadă de multă răbdare în încercările vieții. Nu știm cât a suferit în Egipt, nici în Nazaret, dar e sigur că se jertfea zilnic, trudind pentru familie și dorind să o protejeze. O făcea cu bucurie, căci era mereu în contact cu misterul aflat în casa sa. Lângă Isus și Maria nu a rămas însetat de iubire, căci a avut o comuniune intimă cu ei.

Știm influența lui Isus asupra lui Ioan Botezătorul, atunci când fiecare se aflau în sânul mamelor lor, e evidentă influența lui Isus, clipă de clipă asupra Mamei și a tatălui ce-l creștea. În familie domnea liniștea și se practica rugăciunea intensă de calitate, cu inimile înflăcărâte de iubire. Isus era sub ascultare, supus părinților. Totuși, la 12 ani când au urcat toți de Paști la Ierusalim s-a întâmplat ceva, ce a produs o mare durere Fecioarei Maria și Sfântului Iosif, l-au pierdut pe Isus, dar l-au aflat după trei zile în Templu în mijlocul învățătorilor. Isus, deja realiza cine este și ce are de făcut: „Nu știați că în Casa Tatălui meu trebuia să fiu?”

Isus, care a propovăduit toată viața umilința și sărăcia, nu s-a sfiit să fie numit fiul meșteșugarului Iosif, deși era Fiul marelui Creator al Universului.

Am realizat cât de mult a fost apreciat Sfântul

Iosif de Dumnezeu, ce iubire i-a purtat ilustra lui Soție și cât respect îi acorda Isus, care fusese crescut de el cu tot dragul și responsabilitatea. Se pare că el a fost primul ucenic al lui Isus. În persoana Sfântului Iosif, avem cel mai desăvârșit model.

Sfânta Tereza de Avila a fost o mare admiratoare a Sfântului Iosif și ne asigură ori de câte ori avea ocazia, că acest mare sfânt ascultă și împlinește rugăciunile noastre, mai ales în luna dedicată lui.

În luna ta, luna martie, Sfinte Iosife, noi am apelat cu încredere la tine. Îndrumă, te rugăm, pe toți copiii Lui Dumnezeu, ca să nu rătăcească pe cărări greșite, ci să se „piardă” doar în Biserică și să se regăsească în rugăciune. Protejează-i pe cei care se refugiază din fața distrugerii și a morții. Te rugăm, ca să sprijini și să mijlocești la Fecioara Maria, Soția ta și la Fiul lui Dumnezeu, pe care l-ai crescut, cererile noastre.

Regina păcii și Maica milei, ascultă rugăciunile ce se înalță din pieptul multor oameni, care-și pun încrederea în Tine și te roagă să intervii la Isus cu lacrimile și Inima ta de Mamă. Ne vom alătura și noi păcătoșii să-i cerem Mântuitorului iubit pace în inimile noastre și pace în această lume dezbinată și plină de conflicte. Amin.

Pr. Alexandru BUZALIC

Război și pace – recidivus

Anul Domnului 2022, 24 februarie. Odessa, marele oraș-port ucrainean la Marea Neagră este adormit, strălucesc numai luminile străzii și pâlpâirile ferestrelor în spatele cărora lucrătorii de noapte își fac programul ... O noapte de iarnă obișnuită, oameni care s-au culcat cu speranța unei noi zile, cu dorința continuării activităților cotidiene, copiii care au adormit cu gândul că mâine vor merge la școală, vise, speranțe și micile griji și responsabilități care alcătuiesc existența noastră în această lume. Și, împotriva tuturor așteptărilor, la ora 4.30 dimineața, orașul s-a trezit în zgomotul asurzitor al bombelor care au căzut peste obiectivele militare și economice strategice ale orașului, stabilite conform „înțelepciunii” experimentate de omenire de-a lungul istoriei și, mai ales, după „ilogica” războiului !

Printre locuitori, o familie împreună cu copiii se îmbracă în grabă, își iau actele, banii, puține provizii și lucruri necesare, fug la rudele lor care împărtășesc aceeași soartă, și... pornesc pe calea pribegiei. Fug din fața pericolului războiului, caută să-și protejeze copiii, caută siguranța și stabilitatea relativă a vieții, au în spate o lume care și-a pierdut soliditatea și a devenit instabilă sub teroarea istoriei, având în față necunoscutul, exilul, necunoașterea lumii de mâine, mereu imprevizibilă. Au intrat pe teritoriul României, pornind spre Vest și, asemenea lor, peste un milion și jumătate de oameni, bărbați, femei, copii!

În scurt timp, în Ucraina, s-a instaurat legea marțială care nu permite bărbaților să părăsească țara, dar sute de mii de refugiați au luat calea exilului, unii cu speranța de a se întoarce în țară atunci când lucrurile se vor liniști, alții punându-și speranța într-o refacere a vieții printre străini, însă într-o țară în care să poată trăi în pace. Printre aceștia, familiile din Odessa s-au bucurat de sprijinul și solidaritatea oamenilor de bună voință, au ajuns la Oradea, au înnoptat la Mănăstirea Maica Domnului, s-au pregătit sufletește spovedindu-se și participând la o liturghie oficiată pentru ei în catedrala Sfântul Nicolae... Tristețe și speranță, o viață spirituală matură, specifică creștinilor practicanți, formați în Biserica Greco-Catolică Ucraineană. Preocupați de siguranța copiilor, dar și cu regretul mărturisit de a nu fi alături de bărbații care s-au înrolat pentru a-și apăra patria cu arma în mână. Aici, drumurile noastre s-au despărțit, încredințați Providenței divine au pornit mai departe spre destinul vieții lor, marcată de marea Istorie care se construiește prin istoriile personale ale fiecărui actor al acestei lumi.

Am pornit în scurt timp și eu spre Vest, pe drumurile Europei care reflectă atât de bine evenimentele actuale. Pe autostrăzile europene plin de mașini cu număr de înmatriculare ucrainean, cu camioane de marfă în circuitul nesfârșit al schimburilor comerciale, mașini

de poliție și militare mult mai vizibile decât de obicei. Imagini care spun totul: o mamă care se odihnește la volanul mașinii într-o parcare, cu o privire care trădează gândurile care o frământă, probabil soțul rămas în zonele de conflict, iar copilul, pe bancheta din spate a mașinii, se joacă pe o consolă portabilă cu seninătatea și naivitatea celui ce are încredere în cei din jur și se comportă de parcă ar avea o mie de ani de pace și liniște înaintea.

Peste tot gesturi de solidaritate și de bunăvoință, gânduri, intenții și fapte, dar astfel de evenimente scot în evidență și laturile întunecate ale comportamentului uman. Alături de mașinile cu copii, pline de haine, de plăpumi, rulează și mașini ucrainene de lux, conduse de tineri cu atitudine impertinentă, apți de serviciul militar, care au beneficiat de corupția profitorilor de război sau se înrolează în slujba intereselor egoiste, imediate : întotdeauna momentele de necaz ale unora au fost spre beneficiul altora, unii suferă, își pierd totul și unii chiar viața, alții speculează orice prilej de profit pe seama celor ce sunt flămânzi. Goi sau întemnițați, care sunt supuși nedreptății, necăjiți, altfel spus, ororile războaielor sunt „paradisul” speculanților, celor ce vând arme și proliferază violența...

În ciuda crizelor recurente și a transformărilor lumii noastre, așa-zis civilizate, nimeni nu credea că la început de secol XXI o să re trăiască ororile războiului. Orice război are menirea de a se termina printr-o pace. Însă cicatricile vor rămâne și de data aceasta în trupurile și sufletele oamenilor care trec prin stres posttraumatic, umbra suferinței se va reflecta în cultură și va marca spiritualitatea lumii noastre.

Când Samuel Huntington (1927-2008), fost profesor la Unitatea din Harvard, scria în anul 1993 despre „Ciocnirea Civilizațiilor” descriind ulterior destinul conflictelor înghețate din lume, majoritatea oamenilor nu credeau în scenariile privind secesiunile Ucrainei, tensiunile din Transnistria sau Georgia... care trebuiesc detensionate pe cale rațională și pe bazele unui nou umanism promovat într-o lume care să redescopere valorile universale și solidaritatea unei singure omeniri care împărtășește o „casă comună”, după cum spunea Papa Francisc în enciclica Laudato si. Dacă lumea este în impas, acest lucru se datorează refuzului schimbării și a unui progres pe măsura demnității omului! Pandemia de Covid-19 a grăbit deznodământul tranziției lungi care marchează istoria ultimilor zeci de ani, dar, din păcate, se repetă pulsionile iraționale care conduc la confruntare ideologică, politică, militară și la război.

La toate acestea răspunsul vine de la Dumnezeu. Întruparea credinței în istorie a luat chipul Bisericii: o unitate în diversitate. Toate neamurile, toate formele de

(continuare în pag. 13)

Rugăciune pentru pace în Catedrala Greco-Catolică din Oradea

La intenția și rugămintea Papei Francisc și a Preafericitului Cardinal Lucian, ziua de miercuri, 2 martie 2022, a fost o zi de rugăciune și post pentru pace în Ucraina.

În Catedrala greco-catolică Sf. Nicolae din Oradea a avut loc, începând cu ora 12.00, un moment de rugăciune condus de Preasfințitul Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea. Vocea elevilor de la Liceul greco-catolic Iuliu Maniu a răsunat profund spre cer; implorând pacea, preoții, elevii și credincioșii i-au cerut Bunului Dumnezeu încetarea războiului din Ucraina, buna înțelegere între popoare și îmblânzirea inimii celor care doresc stăpânire cu nedreptate.

Elevii au recitat, rînd pe rînd, *Imnul iubirii* Sfântului Pavel.

Referindu-se la acest imn și la Evanghelia Înfricoșătoarei Judecăți, care a fost citită la acest moment de rugăciune, PSS Virgil a spus: *Doresc să vă mulțumesc tuturor care, în această oră de amiază, ați venit să ne rugăm împreună cu Sfântul Părinte Papa Francisc și cu Preafericitul Cardinal Lucian, cu toată lumea catolică și cu toți oamenii de bună credință care se roagă acasă în tăcere, pentru pace în Ucraina*

și pentru ca războiul să înceteze.... Rugăciunea noastră este o picătură dar este foarte valoroasă această picătură. Trebuie să continuăm să ne rugăm și să postim pentru ca Dumnezeu să trimită pacea și Maica Sfântă să ne ocrotească pe fiecare dintre noi.

Programul rugăciunilor pentru pace a continuat în Biserica Seminarului din Oradea, începând cu ora 16.00 (*Ora a IX-a, Meditație, Adorație Euharistică și Rugăciunea pentru pace în Ucraina*).

Biroul de Presă

Intervențiile Caritas România

- Centrul de primire Caritas „Nașterea Sfintei Fecioare Maria” din Siret a găzduit până acum peste **260 de persoane** care au intrat în țară prin vama Siret. Centrul oferă cazare, masă și sprijin pentru cei care își continuă drumul către alte țări.

- Centrele de primire din Sighetu Marmăției, Strâmtura (jud. Maramureș) și Botiz (jud. Satu Mare) au găzduit până acum peste **640 de persoane**, pentru una sau mai multe nopți. Toate persoanele cazate au beneficiat de mâncare și au avut la dispoziție facilități pentru igiena personală.

- Alte **100** de persoane au fost cazate în mai multe adăposturi oferite în județul Iași.

- În Sighetu Marmăției funcționează un centru social dedicat refugiaților cărora li se oferă consiliere, facilități de comunicare (acces la internet) și acces la o spălătorie.

- În București, o echipă Caritas preia refugiații (cei mai mulți dintre aceștia fiind din alte state, care încearcă să ajungă acasă) de la gară și îi transferă la ambasadă, la adăposturi sau la aeroport.

(urmare din pag. 12)

trăire a credinței care se manifestă prin rituri diferite însă într-o unitate de mărturisire a celebrărilor liturgice și a iubirii fraternelor, sunt chemate la reconciliere în numele Adevărului, a fraternității și a păcii. Războiul dintre frații ucraineni și ruși va avea soarta tuturor războaielor: se va termina lăsând în istorie amintiri traumatice care vor umbri pentru mult timp conștiințele. Dacă tendințele de inerție împiedică procesele de vindecare și de reconstrucție (în sensul de reziliență), atunci vom vedea că „istoria se repetă”. „Cine ne va despărți de dragostea lui Cristos? Necazul, sau greutățile, sau

persecuția, sau foamea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau pericolul, sau sabia?” (Romani 8, 35). Acum este nevoie ca decidenții lumii, care se agață de iluzia de putere în curgerea lumii noastre istorice, să-și schimbe inimile împietrite deschizându-le acțiunii divine a harului. Pacea interioară o putem trăi și în mijlocul furtunilor declanșate de teroarea istoriei, însă sfârșitul chipului imperfect al lumii de azi nu poate veni decât atunci când va triumfa binecuvântarea Domnului peste noi toți: „Pace vă las vouă, pacea mea v-o dau vouă. Eu nu v-o dau așa cum o dă lumea. Să nu se tulbure inima voastră, nici să nu se teamă” (Ioan 14, 27).

Andrei ALEXA

Despre Iubirea lui Dumnezeu

De unde știu că Dumnezeu mă iubește?

Lectura biblică din Evanghelia după Ioan, capitolul 3, versetele de la 13 la 17. „*Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât și-a dat singurul Fiu pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică*”.

De multe ori se întâmplă să ne întrebăm dacă suntem iubiți, dacă merităm ca cineva să-și facă griji pentru noi, dacă contăm cu adevărat pentru cei din jur. În calitate de creștini, am fost învățați că Dumnezeu ne iubește pe fiecare dintre noi la infinit. În ciuda acestor cunoștințe, este atât de uman, este înăscut să te întrebă cum? De unde știu că Dumnezeu mă iubește? Cu atât mai mult, cu cât am fost răniți.

Pe măsură ce începem căutarea modului în care Dumnezeu ne iubește, este important să ne amintim că Dumnezeu nu-și forțează niciodată iubirea asupra nimănui. Iubirea este cosensuală, iar Dumnezeu ne respectă suficient pentru a ne invita în iubirea Lui fără a o cere. Dumnezeu ne-a dat tot ce avem nevoie pentru a ne găsi calea către El, doar dacă alegem asta și El dorește ca noi să facem acest lucru.

Cuvântul pentru lume, prezentat în pasajul din Ioan, vine din limba greacă și înseamnă cosmos. Dumnezeu a iubit atât de mult cosmosul. Ioan folosește aceste cuvinte, mai mult decât oricare altul, iar semnificațiile sale sunt complexe, variate și par chiar contradictorii.

Dumnezeu iubește foarte mult lumea.

Isus ne spune că Dumnezeu iubește foarte mult lumea. Dar, tot în Ioan, ni se spune „*Nu iubiți lumea sau lucrurile din lume. Dacă cineva iubește lumea, dragostea pentru Tatăl nu este în el*” (1 Ioan 2,15). Așadar, auzim că Tatăl iubește lumea, dar noi, dacă iubim lumea, nu îl iubim e Tatăl?

Mai mult, ne putem întreba cum ar putea Dumnezeu să iubească o lume în care ucidem copiii înainte să se nască, ne războim zilnic, o lume condusă de diavol.

Sfântul Isaac Sirul ne spune că noi, oamenii, numim „lume” acele lucruri de care suntem legați, patimile noastre, obsesiile noastre. Cuvântul „lume” are însă mai multe semnificații.

Isus nu este din lume, este de deasupra lumii (Ioan 8,23). El creează lumea și vine în lume pentru a o salva. Suntem învățați atât să iubim lumea, cât și să ne urâm viața din lume (Ioan 12,25). Este adevărat că diavolul este conducătorul lumii, dar Isus este regele regiilor, stăpânul domnilor. Lumea aduce aceste paralele și contrarii, pe care numai Isus și crucea le pot împăca.

Păcatele ne distrug viața în moduri pe care le putem vedea și în moduri care nu le putem vedea. În felul cum experimentăm lucrurile, moartea a devenit atât e

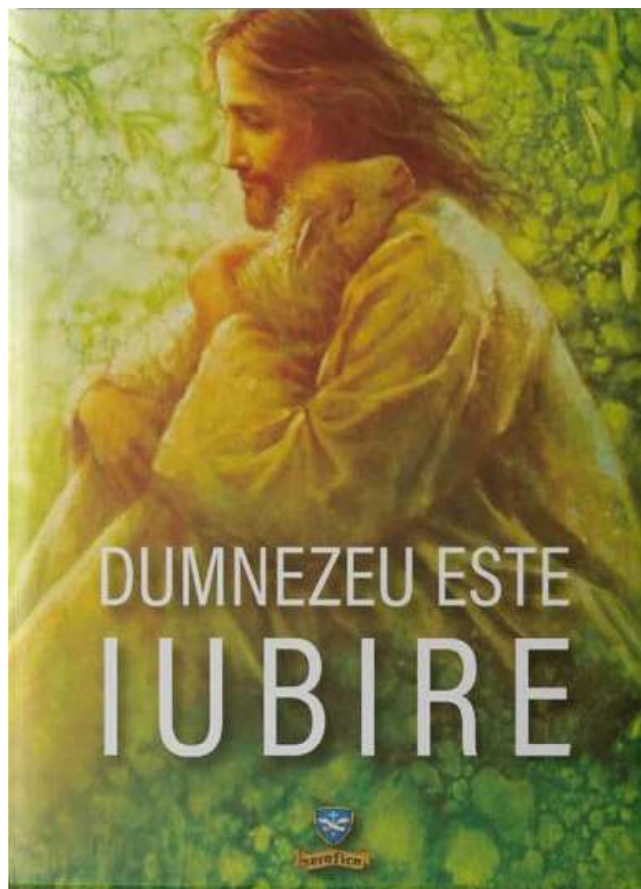

Foto: www.serafica.ro

mult o parte a ordinii lucrurilor, încât pare necesară și chiar bună.

Moartea este o parte a cosmosului pe care o cunoaștem și o experimentăm. Binele iese din moarte. Cel mai mare bine a ieșit din cea mai mare moarte – moartea lui Isus. Dumnezeu intră în acest cosmos, pe care îl iubește și devine El Însuși o parte din el.

A fost nevoie ca El să devină om ca să fim mântuiți. Creatorul devine creație. Este o surpriză și un paradox. Isus este atât divin cât și uman, este atât creator, cât și creație.

Din moarte suntem salvați. Dumnezeu l-a dat pe singurul său Fiu pentru ca noi să nu pierim, ci să avem viață veșnică. În Cristos, moartea devine mijlocul vieții, pentru că în El, viața merge în locul morților, astfel încât să nu existe nicăieri Dumnezeu. Dumnezeu este chiar acolo unde Dumnezeu nu este.

Dumnezeu este impasibil, totuși în umanitatea Sa suferă ispitire. Dumnezeu este nemuritor, totuși în umanitatea Sa moare. Dumnezeu creează cosmosul, totuși, în umanitatea Sa, este din cosmos. Dumnezeu iubește lumea.

Lumea este întregul cosmos pe care Dumnezeu îl creează. Cu toate acestea, lumea este și patimi, păcate, suferință și moarte. Deci, uneori este complicat

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

când vorbim despre lume. Vedem ispitele și slăbiciunile, suferința și moartea, toate acestea fiind rele și devine greu să vedem ce este bine în lume.

Toate acestea se împacă doar în cruce. Înălțăm crucea când spunem că iubim lumea. Când spunem că Dumnezeu iubește lumea. Asta nu poate avea niciun sens decât în contextul înălțării crucii. Dumnezeu face semnul crucii peste întreaga lume. El ne binecuvântează cu crucea.

Crucea unifică contrariile.

Există o bară verticală și o bară orizontală. Divinul și umanul s-au intersectat și s-au făcut unul. Raiul este adus pe pământ. Crucea este cosmosul așa cum este cu adevărat. Toate acestea, unificate. Viața intră în moarte. Unificată, moartea devine calea spre viață prin înviere. Opușii sunt uniți în cruce, acest semn minunat și sfânt.

Sfântul Augustin a spus odată: *„Uită-te deasupra ta. Uită-te mai jos”* Notează. Citește. Dumnezeu, pe care vrei să-l descoperi, nu a scris niciodată acea carte cu cerneală. În schimb, El a pus înaintea ochilor tăi lucrurile pe care El le-a făcut. Cerul și pământul îți strigă „Dumnezeu m-a făcut!”. Dumnezeu ne-a înconjurat cu frumusețea naturii pentru a ajunge să-L cunoaștem și să ne bucurăm de rodul creației Sale. Ce binecuvântare este să fi martor la un răsărit sau să observi animalele cu care El a populat pământul! Cu toate acestea, Dumnezeu te iubește și te consideră și mai prețios. El a făcut oameni după chipul Său. Prin urmare, este uimitor să consideri că pentru cât de multă grijă a intrat în creație și mai multă grijă a fost în tine, după cum spune Psalmul 8 *„Când privesc cerurile tale, lucrările mâinilor tale, luna și stelele pe care le-ai stabilit, 5 [mă întreb]: „Ce este omul, că te gândești la el, sau fiul omului, că-l iei în seamă?”*. 6 *L-ai făcut cu puțin mai mic decât pe îngeri, l-ai încununat cu cinste și măreție.* 7 *L-ai făcut să stăpânească lucrările mâinilor tale, toate le-ai pus la picioarele lui!”*

Dragostea este răbdătoare

Cât de minunat că avem nu numai lumea din jurul nostru care ne poate face să vorbim despre dragostea lui Dumnezeu, ci și Cuvântul lui Dumnezeu Însuși. Scripturile ne permit să intrăm în contact direct cu cuvintele lui Isus. Ele ne permit, de asemenea, să cartografiem istoria grijii lui Dumnezeu pentru poporul Său și ne oferă o piatră de încercare în căutarea noastră pentru o mai bună înțelegere a modului în care Dumnezeu ne iubește. Dragostea este răbdătoare, dragostea este blândă. Nu este geloasă, nu este pompoasă, nu este umflată, nu este nepoliticoasă, nu își caută propriile interese, nu este temperată, nu se chinuie la răni, nu se bucură de fapte greșite, dar se bucură de adevăr. Ea

suportă toate lucrurile, crede în toate lucrurile, îndură toate lucrurile. Dragostea nu eșuează niciodată.

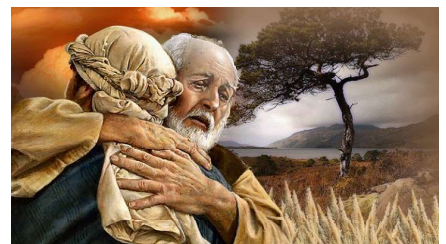
Dumnezeu a arătat cât de mult ne iubește trimițându-L pe Cristos Isus pentru a ne împăca cu El. El a făcut asta nu pentru că noi L-am iubit mai întâi, mai degrabă a fost o jertfă a Lui Însuși pentru noi. Darul Lui încurajează propria noastră iubire. Dumnezeu ne cere să luăm iubirea pe care E a dat-o și să o extindem celor din jurul nostru, făcând acest lucru, devenim tocmai oamenii care îi pot ajuta pe alții să-i conducă la iubirea Lui.

Petrecerea timpului cu Cuvântul lui Dumnezeu ne poate conduce la vindecare. Un instrument terapeutic pe care l-am găsit a fi puternic alături de Scripturi este afirmarea. O afirmație este o declarație pozitivă pe care o faci față de tine pentru a combate gândurile negative. În timp, cu cât spui mai multe afirmații, cu atât începi să le crezi mai mult. Atragerea rugăciunii în această practică poate influența profund înțelegerea noastră despre Dumnezeu și despre noi înșine! Câteva exemple de afirmații scripturale pe care le putem începe să le spunem sunt: „Sunt fiul lui Dumnezeu” (Ioan 1,12), „Sunt făcut în mod înfricoșător și minunat” (Psalmul 139,14), „Nu mi s-a dat un spirit de frică, ci de putere, dragoste și cuget sănătos” (2 Timotei 1,7) și „Dumnezeu mă iubește cu dragoste veșnică” (Ieremia 31,3).

Dumnezeu nu numai că își exprimă dragostea pentru noi în creația Sa și în Cuvântul Său, ci ne iubește și prin relațiile cu ceilalți. Prietenia și comunitatea oglindesc dragostea lui Dumnezeu pentru noi. Ca și comunitate de credință, suntem legați împreună de iubirea lui Dumnezeu. Adesea, oamenii ne arată această iubire prin acte de bunătate, cuvinte de încurajare, generozitate și oferindu-ne să ne rugăm cu și pentru noi. Când cineva vă acționează sau vă vorbește în acest fel, cum răspundeți? Cum te face să te simți? Îl dai automat deoparte sau îți permiți să primești acea iubire? Dacă nu le dăm voie altora să intre, probabil că ne vom lupta să-L lăsăm să intre și pe El. Faptul de a permite oamenilor să intre în viața noastră în vremuri de luptă, de a ne iubi pe noi înșine așa cum ne iubește Dumnezeu, poate necesita un act imens de curaj.

Să ne deschidem larg inimile, pentru a-i permite lui Cristos să intre în viața noastră. Să ne deschidem inimile, ca să simțim atingerea lui Isus, să simțim iubirea coplesitoare.

Să ne deschidem inimile și pentru cei din jur, pentru ca împreună să-l primim pe Dumnezeu în viața noastră.

Pr. Răzvan Iacob VASILE

Conceptul de sinodalitate în lumina Sfintei Scripturi

În meditația de față vom încerca să înțelegem, să descoperim *sinodalitatea* din perspectiva Sfintei Scripturi, pentru a reflecta la importanța acestei dimensiuni în viața și misiunea Bisericii.

Sfântul Părinte, Papa Francisc, spune că: drumul sinodalității reprezintă calea pe care Dumnezeu dorește ca Biserica să o parcurgă în cel de-al treilea mileniu adică, să mergem împreună spre El. Iar Sf. Ioan Gură de Aur scrie că termenul de *Biserică* se referă la „cei care merg împreună pe cale, adunarea credincioșilor convocați să-i dea laudă lui Dumnezeu, toți împreună ca și un cor, o realitate armonioasă și bine încheată, tocmai pentru că cei care o compun, prin relațiile reciproce, sunt o singură inimă și o singură simțire” (PG 55, 493).

Cuvântul **Sinod** indică:

- drumul pe care Poporul lui Dumnezeu este chemat să îl facă împreună;
- ne amintește de cuvintele Mântuitorului care spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Io. 14,6);
- indică faptul că cei care-L urmează se vor numi discipoli și învățăcei (Fap. 9,2).

Sinodalitatea, în schimb:

- scoate în evidență demnitatea și misiunea comună a tuturor celor botezați, în exercitarea nenumăratelor daruri și carisme, a vocației și slujirii lor;
- exprimă - realitatea profundă a misterului și misiunii Bisericii;
- **comuniunea** - care își are izvorul și punctul culminant în adunarea și celebrarea euharistică. Comuniunea indică unirea cu Dumnezeu Treime și unitatea între oameni, care se realizează prin Spiritul Sfânt, în Isus Cristos (LG, 4,8,13-15);
- realizează concret comuniunea atunci când merge împreună spre Cristos, adunându-se și rugându-se în numele Lui: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Mt. 18,20),
- își asumă în ascultarea Cuvântului misiunea comună de evanghelizare,
- arată modul de a trăi și de acționa, specific al Bisericii ca ”Popor al lui Dumnezeu”;
- se regăsește împreună la frângerea pâinii: „O pâine, un trup suntem cei mulți” (1 Cor. 10,17).
- se află și în centrul mișcării ecumenice a creștinilor - reprezintă o invitație de a merge împreună pe drumul spre comuniunea deplină.

Tot Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că ”cei care se împărtășesc cu Trupul lui Cristos, devin Trupul lui Cristos, nu mai multe trupuri, ci un singur trup, căci precum pâinea, deși alcătuită din multe boabe, este astfel unită, încât boabele nu apar niciodată, tot așa ne unim și noi unii cu alții și toți cu Cristos” (*Omilia* 24,2).

Sfânta Scriptură și Tradiția Bisericii atestă că în

centrul planului divin de mântuire strălucește chemarea la unirea cu Dumnezeu și la unitatea în El a întregului neam omenesc, care se împlinește în Isus Cristos și se realizează prin slujirea Bisericii. Dumnezeu l-a creat pe om, bărbat și femeie, după chipul și asemănarea Sa, ca ființă socială, chemată să colaboreze cu El, trăind sub semnul comuniunii, stăpânind universul și orientându-l spre scopul său (Gen. 1,26-28). Încă de la început, păcatul împiedică realizarea planului divin, rupând rețeaua ordonată de relații în care se exprimă adevărul, bunătatea și frumusețea creației și întunecând vocația pusă în inima ființei umane. Dar Dumnezeu, în bogăția milostivirii sale, confirmă și reînnoiește legământul de a readuce pe calea unității pe omul rătăcit, vindecând libertatea omului și îndreptându-l să primească și să trăiască darul unirii cu Dumnezeu și al unității cu frații în casa comună a creației (cf. Gen. 9,8-17; Ex. 19-24; 2 Sam. 7,11). În împlinirea planului său, Dumnezeu îl cheamă pe Avraam și urmașii săi (cf. Gen. 12, 1-3; 17: 1-5), și astfel îi conferă demnitatea de interlocutor al lui Dumnezeu, unui popor eliberat de sclavie, care pe drumul exodului se adună în jurul Domnului lor, pentru a-și celebra închinarea și a trăi Legea recunoscându-se pe sine ca proprietate exclusivă a lui Dumnezeu (Dt. 5,1-22; Ios. 8; Ne. 8,1-18).

Convocarea este forma originară în care se manifestă vocația sinodală a Poporului lui Dumnezeu. În

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

deșert, Dumnezeu poruncește recensământul triburilor lui Israel, atribuind fiecăruia locul său (Num. 1,2). În centrul adunării, ca singură călăuză și păstor, se află Domnul, care se face prezent prin slujirea lui Moise (Num 12,15-16; Ios 8,30-35) căruia îi sunt asociați și subordonați într-un mod colegial Judecătorii (Ex. 18,25-26), Bătrânii (Num. 11,16-17,24-30) și Leviții (Num. 1,50-51). Adunarea Poporului lui Dumnezeu include nu numai bărbați (Ex. 24,7-8), ci și femei, copiii și străini (Ios. 8,33,35). Ea este partenerul chemat de Domnul, de fiecare dată când reînnoiește legământul (Dt. 27-28; Ios. 24; 2 Regi 23; Neh. 8). Mesajul Profeților întipărește în mintea poporului ales nevoia de a parcurge greutățile istoriei în fidelitate față de legământ. Profeții cheamă constant "poporul ales" la convertirea inimii la Dumnezeu, la dreptate în relațiile cu ceilalți, în special cu cei mai săraci, cu cei asupriți și cu străinii, ca o mărturie tangibilă a milostivirii Domnului (Ier. 37,21; 38,1). Pentru ca acest lucru să se întâmple, Dumnezeu promite să dea o inimă și un spirit nou (Ez. 11,19) și să deschidă un nou exod înaintea poporului său (Ier. 37-38): atunci El va încheia un nou legământ, care nu va mai fi scris pe table de piatră, ci în inima omului (Ier. 31, 31-34).

Legământul făgăduit, Domnul îl realizează în Isus din Nazaret, Mesia și Domnul, care revelează prin învățătura, viața și persoana Sa că Dumnezeu este o comuniune de iubire care, cu harul și milostivirea Sa vrea să cuprindă în unitate întreaga umanitate. El este Fiul lui Dumnezeu, îndreptat din veșnicie în dragoste spre sânul Tatălui (In 1.18), făcut om la plinirea timpului (Io. 1.14; Gal. 4.4) pentru a aduce la împlinire planul divin al mântuirii (Io. 8,29; 6,39; 5,22-27). Neacționând niciodată singur, Isus realizează în toate voia Tatălui, care rămânând în El, își îndeplinește lucrarea prin Fiul pe care L-a trimis în lume (Io. 14, 10). Planul Tatălui se împlinesc eshatologic în Paștele lui Isus, când își dă viața pentru a o lua înapoi prin Înviere (Io. 10,17) și pe care o va împărtăși ca viață filială și frățescă ucenicilor săi în revărsarea Spiritului Sfânt (Io. 3,34). Paștele lui Isus este noul exod care adună în unitate pe toți cei care cred în El și sunt uniți în credință (Io. 11, 52) și pe care îi conformează cu sine prin Botez și Euharistie. Lucrarea

mântuirii este unitatea pe care Isus a cerut-o Tatălui înainte de pătimirea Sa: „Precum Tu, Părinte, ești în Mine și Eu în Tine, să fie și ei una în noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis” (Io. 17,21).

Isus este „calea” (Io. 14,6) care duce la Tatăl, comunicând oamenilor în Spiritul Sfânt (Io. 16,13) adevărul și viața de comuniune cu Dumnezeu și cu frații. A trăi comuniunea după măsura noii porunci a lui Isus înseamnă a umbla împreună în istorie ca Popor al lui Dumnezeu al noului legământ în conformitate cu darul primit (Io. 15,12-15).

Sfântul Pavel, în lumina adunării euharistice, evocă chipul Bisericii ca Trup al lui Cristos, pentru a exprima atât unitatea trupului, cât și diversitatea mădularelor sale. De fapt, așa cum în trupul uman toate mădularele sunt necesare în specificul lor, tot așa în Biserică toate se bucură de aceeași demnitate în virtutea Botezului (Gal 3,28; 1Cor 12,13) și toți trebuie să-și aducă contribuția proprie la împlinirea planului de mântuire „potrivit măsurii darului lui Cristos” (Ef. 4,7). Cu toții, suntem co-responsabili pentru viața și misiunea comunității și toți suntem chemați să lucrăm conform principiului solidarității și iubirii reciproce în ceea ce privește slujirile și carismele specifice, deoarece fiecare din noi își trage viața și energia de la unicul Domn (1 Cor. 15,45).

Ținta pelerinajului credincioșilor este Noul Ierusalim, învăluit în strălucirea splendorii slavei lui Dumnezeu, în care se celebrează liturghia cerească. Cartea Apocalipsei contemplă „Mielul care stă junghiat”, care a răscumpărat pentru Dumnezeu cu sângele său „oameni din orice seminție, limbă, popor și neam” și i-a făcut „pentru Dumnezeu nostru, o împărăție de preoți și ei vor domni peste tot pământul”. La liturghia cerească participă îngerii, cu toate creaturile cerului și ale pământului (Ap. 5,6-9 su). Atunci se va împlini promisiunea care conține sensul cel mai profund al planului divin de mântuire: „Iată locașul lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui printre ei și vor fi poporul Său și însuși Dumnezeu va fi cu ei” (Ap. 21,3).

În concluzie, chemarea adresată credincioșilor aflați pe ”drumul sinodal” de către Spiritul Sfânt este de:

- a avea încredere și curaj pentru a intra în profunzimea orizontului lui Dumnezeu;
- a da mărturie și a vesti că în lume există un **sacrament** al unității;
- a da mărturie că lumea are ca destin fericirea veșnică în ceruri.

Să ne ajute Maica Sfântă ca experiența trăită pe acest drum al Sinodului prin perseverență, rugăciune și dragoste să ne ajute să trăim cu adevărat ca ”Popor al lui Dumnezeu” iar, la școala iubirii lui Isus, să devenim cu toții izvor și ferment de viață nouă în lucrarea misi-onar-pastorală a Bisericii.

Vestitorii primăverii

Ca în fiecare an, de 1 martie, copiii de la Centrul After School "Sfântul Martin" din Ioaniș au fost vestitorii primăverii. Cu mult entuziasm, emoție și pricepere, copiii au confecționat măștișoare pline de culoare și veselie, iar la finalul activității bucuria a fost mare când au văzut roadele muncii lor, simțindu-se mândri de ceea ce au realizat.

Felicitări, copii minunați!

Corina ANDRAȘ
Coordonator

Mărțișor la "Casa Frențiu"

Ziua de 1 Martie aduce cu ea un frumos obicei de primăvară numit "Mărțișor".

Scopul dăruirii unui mărțișor este de a avea noroc în decursul anului, de a fi sănătos și curat ca argintul odată cu venirea primăverii. De aceea, Asociația Caritas Eparhial Oradea, în semn de respect și admirație, a acordat un mărțișor tuturor doamnelor din „Casa Frențiu”, cu ajutorul a doi seniori, beneficiari ai centrului, care au ales în acest an să fie "vestitori ai primăverii". Totodată, cu venirea primăverii, bunicuțele noastre au confecționat măștișoare pe care le vor acorda celor dragi, în semn de prețuire.

Această zi le-a umplut sufletul de bucurie rezidenților și personalului de la „Casa Frențiu”.

Mihaela CORB
Asistent social debutant

Un 1 Martie mai dulce ca de obicei

Cu prilejul Mărțișorului, ne-am gândit să oferim o surpriză dulce beneficiarilor cantinei sociale. Astăzi, cei prezenți au primit la masa de prânz și câte o felie de cozonac, fapt care i-a bucurat și pentru care ne-au mulțumit. Dacă, în mod obișnuit, beneficiarii cer supliment supă sau felul doi, astăzi au profitat de această zi specială și ne-au rugat să le mai oferim și cozonac, pentru că „este foarte bun” și pentru că nu „au mai mâncat de mult așa bunățate”.

Bucuria a fost în egală măsură și pentru noi, pentru că am avut ocazia de a mai asculta câteva dintre povestirile lor care ne-au adus în prim plan amintiri ale lor privind familiile pe care o parte dintre beneficiari nu le mai au, dar și sărbătorile în care nu erau singuri, semn că această surpriză dulce a adus emoție în sufletele lor!

Teodora BODA
Asistent social practicant

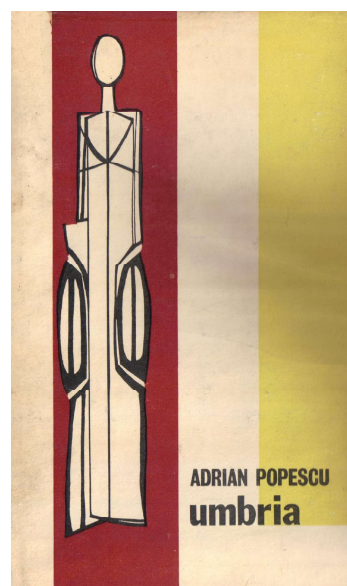

Adrian Popescu

Arsură

Carnea mea toată este o lumânare
 Dar eu sunt flacăra într-un cer străveziu.
 Ca păsările, mort
 Voi cântări mai mult decât viu.
 Ochiul arzând se hrănește din ceară
 Și face un strop de rouă fierbinte.
 Odată am știut să zbor, odată,
 Dovadă n-am, dar îmi aduc aminte.
 Trupul meu întreg este o lumânare.
 După ce se va fi scurs toată în țărână
 Și flacăra se va topi în albastru,
 Veți mai simți o arsură pe mână.

(din vol. *Umbria*, 1971)

Zena recomandă...

„Povestea fără sfârșit”, de Michael Ende

A apărut în Germania în anul 1979 și este opera care l-a făcut faimos pe autor. Este o carte pentru copii, din categoria *fantasy* și a fost ecranizată de mai multe ori, prima dată în 1984. Varianta în limba română are aproximativ 510 pagini și a apărut în anul 2019.

„Povestea fără sfârșit” este o carte minunată despre puterea imaginației. „Există oameni care nu sunt niciodată în stare să ajungă în Fantázia, spuse domnul Koreander, și mai există oameni care sunt în stare, dar rămân acolo pentru totdeauna. Și mai există câțiva care se duc în Fantázia și se întorc. Așa ca tine, Bastian. Iar aceștia vindecă ambele lumi”.

Bastian Balthasar Bux este personajul principal, un băiețel orfan de mamă, batjocorit de colegi și ale cărui mari pasiuni sunt poveștile și ființele fantastice. Primul cadru ni-l prezintă pe băiețel care intră grăbit într-un anticariat, fugind de colegii săi. Acolo descoperă o carte misterioasă, pe copertă având doi șerpi ce își mușcau coada unul altuia. Bastian se ascunde apoi în podul școlii și începe să o citească.

Poveste în poveste

Astfel se conturează un al doilea fir narativ, care urmărește povestea regatului magic Fantázia, aflat sub comanda Crăiesei Copilă, și care avea o mare problemă: petic după petic, ființă cu ființă, acesta începea să dispară, se transforma într-un nimic care nici nu poate fi descris. O oarecare idee salvatoare vine de la un centaur, care îi oferă lui Atreiu un colier cu doi șerpi. Acesta trebuie să găsească o persoană din afara lumii Fantázia pe care să o aducă acolo pentru a-i da Crăiesei un nou nume.

Pe măsură ce citea, Bastian își dă seama că el ar putea fi salvatorul țărâmului, care nu este doar o poveste, ci este locul de unde ființele dispar și ajung în lumea reală transformate în minciuni și în griji care îngreunează viața noastră. Aflăm, de asemenea, că doar

ființele fără speranță pot dispărea și pot face ca oamenii să nu mai aibă credință.

Un băiețel normal

Bastian este un băiețel de 10-12 ani, ca oricare altul, curios și cu o imaginație bogată, căruia nu îi place atât de mult sportul, dar este un mare visător. Este și lacom și alege să-și piardă amintire cu amintire, pentru lucruri care nu îi erau necesare și, cu fiecare dorință nouă, începe să-și piardă câte o amintire, chiar și numele și ajunge să se piardă pe sine. Dar cu ajutorul unor ființe bune, reușește să-și îndeplinească cele mai mari dorințe: de a iubi și de a fi iubit.

În opinia mea, Bastian este un personaj memorabil, curajos și mărinimos, care, cu tot cu defectele sale, reușește prin credință să salveze două lumi: a sa și a imaginației. Mi-a plăcut stilul autorului, felul în care ne introduce în lumea fantasticului și cele două fire narrative care se împletesc și se contopesc încet. Recomand cartea și pentru că vorbește despre esența vieții într-un mod extrem de frumos și pot spune actual, deși cartea a fost scrisă cu 43 de ani în urmă...

Despre mine...

Mă numesc Zena Pop-Cohuț, am 15 ani și sunt în clasa a IX-a A la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea. Iubesc să citesc, să cânt la pian, să gătesc, să călătoresc, sunt implicată în acțiuni de voluntariat, îmi place teatrul, să ascult muzică și să-mi împărtășesc pasiunile cu cei din jurul meu!

Le citesc copiilor, în cadrul proiectului „*Dăruim comori, creștem oameni mari*”, și apoi realizăm împreună câteva jocuri și activități. De asemenea, am organizat două turnee naționale de promovare a lecturii în rândul copiilor: Booktubers on-tour în 2017 și 2018.

Vorbesc despre cărțile citite pe canalul meu de Youtube și pe blogul meu bookrhapsody.ro.

Revista „Vestitorul” recomandă...

Expoziții

Orașul Oradea abundă în expoziții care mai de care mai atrăgătoare, de la sculptură, pictură, fotografie, decorațiuni Art Nouveau, obiecte ale francmasoneriei, documente ale ororilor Holocaustului, relicvariul Sf. Ladislau, până la lapidarii, vivarii, dedicate copiilor, secțiuni de istorie, arheologie, religie... Așadar, pentru a vă ajuta să alegeți mai ușor, revista „Vestitorul” vă recomandă în luna aprilie să descoperiți o parte dintre ele.

Chiar lângă Catedrala Sf. Nicolae, poate fi admirată expoziția de sculptură „Stâlpii cerului”, realizată de Horia Sabău, care a imaginat un ansamblu de 16 stâlpi, ce îi reprezintă pe cei 12 apostoli și 4 evangheliști, ce invită la introspecție și căutare de sine prin rugăciune.

La câțiva pași distanță, în Piața Unirii, o expoziție de fotografie dedicată femeii mai poate fi admirată, în prima săptămână de aprilie, cu imagini ce sărbătoresc femeia în diferitele sale ipostaze, de copilă, mamă sau bunică.

„Femeia” este celebrată și în expoziția omonimă de artă fotografică, din Cetatea Oradea, organizată de Clubul Euro Foto Art, realizată de mai mulți artiști din țară și străinătate, de vizitat doar până în 6 aprilie.

Tot în Cetate mai pot fi vizitate o serie de expoziții de diferite facturi: bunăoară „Caravana Eroilor” este de-

dicată martirilor români din temnițele comuniste, pictură de Ovidiu Sălăgean, machete ale unor clădiri orădene emblematice în miniatură, „Permanența icoanei”, a artistei Titiana Marcu, expoziția „În atelierul lui Dumnezeu”, cu lucrări de inspirație biblică realizate de ceramistul și sculptorul Arpad Zsombori. Copiii, dar nu numai, pot descoperi invenții din Evul mediu, în expoziția „Leonardo da Vinci – apă, vânt, foc” sau Leonardo da Vinci: „De la masa de proiectare la realizare”.

Printre expozițiile care merită vizitate în Cetatea se numără și cea de artă contemporană românească, de grafică sau „Spații fluente. Hărți ale spațiului dunărean 1650-1800”, precum și „Matei Corvin – Viața la Curtea Regală”, plus o serie de expoziții permanente, cea închinată Primului Război Mondial, lapidariul, o istorie a fotografiei orădene, cu echipamente specifice, Sala cu grifoni sau „Biserici în palat - cercetări arheologice în Palatul Princiar” precum și secțiunea cultelor religioase, unde se regăsesc și obiecte din cultul greco-catolic.

În cadrul Galeriilor Reperaj, pe simeze se află lucrări în expoziția națională de artă contemporană „Excentric”, sub semnătura unor artiști plastici din Oradea și din țară.

Teatru

Teatrul Regina Maria prezintă spectacolul „Eva Heyman”, o poveste cutremurătoare, bazată pe o realitate cruntă, cea a ororilor Holocaustului, consemnată în jurnalul micuței evreice din Oradea, care își împărtășește gândurile și sentimentele, și care își găsește sfârșitul tragic în lagărul de la Auschwitz.

Tragedia unui copil

Spectacolul de teatru surprinde evenimentele notate de Eva în „micul meu jurnal”, cum i se adresa ea, pe o perioadă de câteva luni. Fetița de 13 ani a locuit în Oradea anul 1944, împreună cu bunicii ei, și este martora unor momente prin care niciun copil nu ar trebui să treacă, vede oameni dragi răpiți de nemți, când aceștia intră cu tunuri și tancuri în oraș, când i se fură bicicleta roșie pe care o primise cu mari eforturi, aparatul de fotografiat, cum se pregătesc să fugă pe ascuns sau cum evreii trebuiau să poarte stele galbene pe haine, bătaiele și torturile. Pe fondul acestor evenimente, care au maturizat-o brusc, copila se prezintă totuși și în ipostaze obișnuite, când se îndrăgostește, când se joacă, visează, speră. Dar mai presus de orice, vrea să trăiască...

Jurnalul Evei Heyman, recuperat de mama sa de la bucătăreasa familiei, care l-a scos din ghetou, a fost publicat, reeditat, tradus și acum pus în scenă la Teatrul orădean, dramatizarea, conceptul și regia fiind semnate de Emil Sauciuc și Ioana-Maria Repciuc, actriță care și

joacă rolul Evei.

Și povești fericite...

Atât jurnalul fetei, cât și statuia Evei din Parcul Bălcescu, realizată în memoria ei și a copiilor deportați, dar mai ales istoria cruntă stau mărturie ale tragediei unui copil și a unui popor, deopotrivă.

Pe când autoritățile momentului continuau să adune evrei chiar și din alte părți ale județului pentru a-i trimite cu trenurile ce plecau din Parcul Bălcescu înspre Auschwitz, o mică parte dintre cei rămași în ghetou au intuit rapid că trebuie să fugă, dar și mai puțini au reușit. Și asta cu ajutorul unor binevoitori curajoși.

Unul dintre ei este părintele Gheorghe Mangra, pe atunci administratorul Seminarului Unit Greco-Catolic, care împreună cu profesorul Emil Maxim au ascuns în seminar mai mulți copii, dar și pe brutarul Steiner, pe soția lui și pe cei doi fii ai lor, până când au reușit, cu ajutorul călăuzelor, să treacă granița către România. Ulterior, Gheorghe Mangra a devenit preot greco-catolic, a fost persecutat de comuniști și condamnat la închisoare.

Spectacolul „Eva Heyman” pus în scenă sub egida Teatrului Regina Maria din Oradea se va juca la **Sala Arcadia în luna aprilie** și va readuce în memorie momente din istoria neagră a orașului, fiind totodată și o mărturie-manifest împotriva unor astfel de atrocități.

Elena CREȚU